

*Герасимчук Дарія Олександрівна
студентка IV курсу,
спеціальність 014 «Середня освіта»*

*Науковий керівник:
кандидат філологічних наук, доцент
Шуберт Ганна Миколаївна*

Риси постмодернізму у романі У. Еко «Острів напередодні»

Актуальність дослідження рис постмодернізму у романі У.Еко «Острів напередодні» (1994) полягає у тому, що вибір зроблено на користь малодослідженого тексту, однак, перспективного з позиції обраної теми. Риси постмодернізму відомих бестселерів У.Еко таких як «Ім'я рози» або «Празький цвинтар» чи інших доволі детально осмислені.

Як зазначали самі постмодерністи, у сучасну епоху все відносно: немає реальності, немає істини, яку замінює в наш час віртуальна реальність, якій люди надають перевагу [5, с. 10].

Різноманіття та варіативність реалізації естетики постмодерну продовжує приваблювати увагу як читачів, так і дослідників. Постмодернізм в літературі відрізняється за своєю поетикою від модернізму специфічним стилем письма. Він став сприйматися як глобальне відчуття «духу епохи», тобто другої половини ХХ - початку ХХІ ст. Постмодернізм цікавлять не питання світогляду, а проблеми світовідчуття [1, с. 206-207].

Постмодерністський роман – це текст, побудований на текстах, багатопластовий культурний код, що потребує неабияких зусиль для прочитання, елітарний ігровий ритуал і навіть, якщо завгодно, «клубний піджак». Постмодернізм не випадково виник саме у другій половині ХХ ст. у середовищі художньої еліти відкритих товариств західних країн з дуже високим рівнем академічної свободи дослідження гуманітарних проблем, і не випадково його найбільші адепти – Хуліо Кортасар, Хорхе Луїс Борхес, Джон Фаулз, Джон Барт, Томас Пінчон, Умберто Еко, Лоуренс Норфолк – високочолі інтелектуали-гуманітарії європейського вишколу.

Мета роботи - дослідити риси постмодернізму у романі У. Еко «Острів напередодні».

Відомим фактом є те, що європоцентрична культура веде свій початок з Італії. Італія – «колыска європейської культури». Кількість італійських постмодерністів набагато менша, ніж будь-яких інших, що показово.

Італійський письменник Умберто Еко в контексті сучасної європейської гуманістики посідає особливе місце, що визначається багатоаспектністю та багатовекторністю творчості письменника.

Постмодернізм у творчості Умберто Еко був чимось новим для італійського суспільства і можливо тому, за прийнятою в Італії в той час практиці він отримав прізвисько-аббревіатуру від виразу «Ex Caelis Oblatus», тобто «Дарований небесами» – Есо.

Як щирий семіотик, Еко змушує своїх героїв зосереджуватись на прочитанні життя. Прочитання є відшукуванням змісту. Незасвоєння змісту є нерозуміння.

Так, дослідник Ж. Женнет вважає, що архітекстуальний зв'язок являє собою такий варіант, коли за його допомогою до загального тексту можна включити різні типи дискурсу.

Крім того, згідно праць М. М. Бахтіна, категорія жанру в цілому досить рухома, внаслідок чого будь-якої жанр не тільки запозичує особливості, властиві іншому жанру, а й змінює свою власну структуру.

Крім того, зважаючи на елементи інших літературних жанрів (історичний, детективний, епістолярний, жанр чудес), котрі присутні у творі, можна сказати, що подібне

поєднання і є архітектуральним зв'язком, який на думку Ж. Женетта є одним із найважливіших у тексті, адже завдяки йому поетика тексту здатна видозмінюватись.

Підсумовуючи, зазначимо, що будучи одним з теоретиків постмодернізму, Умберто Еко вважає, що подібне явище неминуче виникає в мистецтві впродовж усієї історії людства, причому особливо в періоди духовної кризи. Світ для У. Еко - це «словник» і «енциклопедія», бо слідом за Ж. Дерріда він говорить, що «нічого не існує поза текстом» [1, с. 305-310]

Список використаної літератури

1. Липовецкий М.Н. Русский постмодернизм. (Очерки исторической поэтики): Монография / Урал. гос. пед. ун-т. Екатеринбург, 1997. – 317 с.
2. Ковач-Петрушенко А.О Своеобразие идей постмодернизма в Италии / А. О. Ковач-Петрушенко // Молодий вчений. – 2017. – №10. – С. 142–146.
3. Эко У. О литературе. Эссе / Умберто Эко. – Милан: ООО «Издательство АСТ», 2016. – 380 с
4. Сабадаш Ю. С. Умберто Еко: гуманізм культуротворчих ідей: монографія. – К.: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2012. – с. 156.
5. Задорожна О. Постмодернізм як культурне та літературне явище кінця ХХ – початку ХХІ століть. Теоретичні засади постмодернізму / О. Задорожна // Вісник Київського національного університету ім. Т. Г. Шевченка. – 2012. – №9. – С. 10-13.